

1 ח"כ = 1,000,000 ל"י

כמה שוה ח"כ ישראלי?

יש לכך מודדים שונים. לפי המשכורת שהוא מקבל, הוא שווה 1200 ל"י ברוטו לחודש. לפי הצעת החוק של ישראל קרגמן (שהצבענו נגדה) הוא שווה 120 אלף ל"י — הסכום שיוקצב לו למימון בחירתו מחדש. לפי מה שהוצא עליידי המפלגות הגדולות בבחירות האחרונות, שוה כל ח"כ בין מיליון ל-2 מיליון ל"י. (לפי אותו מודד שוה ח"כ העולם הזה — כוח חדש רק 45 אלף ל"י.)

השבוע מצאנו מודד חדש. חילקנו את תקציב המדינה בין מיספר הח"כים שנכחו באולם בעת הדיון עליו. לפי חשבון זה, שוה ח"כ אחד כמיליארד ל"י.

בעת הדיון על תקציב המתקרב ל-8 מיליארד ל"י, נכחו ביום ב' שעבר, בשעה 8.15, מלבד הנואם (גולן), היו"ר (הקטין), שרהאוצר ואני, חמישה חברי הכנסת:

רשימת הנוכחים: מע"י — 1 מתוך 59 (ביבי). גח"ל — 1 מתוך 22 (ריאלינאור).

מפ"ל — 1 מתוך 11 (זוארץ). ל"ע — 1 מתוך 4 (אליעד). רת"ח — 1 מתוך 3 (טובי).

שחיכה לתורו לנאום. נעדרו כל: סיעות מפ"ם, אגו"י, המרכז החופשי, פא"י, מק"י.

למחרת היום באה הסלחיויה לצלם את הכנסת — והאולם היה מלא מפה אל פה. דובר על האמברגו, וראש הממשלה מסר הודעה. אך ברגע שאשכול סיים את דבריו, התחילה הנהירה הגדולה החוצה, אל המיוזון. כעבור שעה קלה שוב נכחו באולם פחות מ-20 ח"כים, אבל אז כבר לא היתה הסלחיויה במקום.

★ ★ ★

בחיכות על האמברגו הצרפתי שוב הגיע הבית לשפל המדרגה. לא היה כלל יוכוח — אלא התחרות בין הנואמים מי יגנה את דהגול בלשון בוטה יותר. אף לא מילה אחת על המדיניות שלנו כלפי צרפת, על אשמת הממשלה שלנו, על פעולת ביירות.

ויכוח מסוג זה מראה שוב מה הם גבולות המיסר, ומי נותר באופוזיציה. הוגשה הצעת החלטה משותפת של כל סיעות הבית, מחרות ועד מק"י (היכן המים כשנאמר, כל הסיעות חוץ מחרות ומק"י!). החלטה זו, "רשמית לפני" את דברי ראש הממשלה, ופשוט אישרה את מדיניות הממשלה ללא הסתייגות.

רק שתי סיעות הגישו הצעות החלטה משלהן: אנחנו ורק"ח. וזהי תמונת הבית. יש רק שתי אופוזיציות: רק"ח, שהיא תוכי של מוסקבה, והחזרות אוטומטית על הקי הסובייטי — וסיעת היחיד שלנו, שהיא עתה הסיעה היחידה המציעה מדיניות אלטרנטיבית לממשלה, ברורה ומובשת. אגו"י ומ"ח נשארו רשמית באופוזיציה מפני שלא הכניס אותן לממשלה — אבל אין להן קו עקרוני שונה מזה של הליכוד הלאומי.

הנאום שלנו היה הומוריסטי במיקצת. כשפתחתי בדברי השבח המופלגים לנשיא דהגול (ראה טיפוגרף), הושלך הס בבית. ח"כים רבים סברו שיצאתי מדעתי. כשבא העוקף, לא פרצו בצחוק. שהרי אילו צחקו — מעצמם היו צוחקים. כפי שנאמר: צחוק צחוק — אבל ...

שאלה נוספת.

בבקשה!

בעלותו השבוע על הווכן, כדי להשיב לשאלות שלי ושל אחרים, התעכב השר ישראל גלילי ליד מושבי והתלוצץ: "ראש הממשלה אומר שתגיד לי מראש את השאלות הנוספות שלך... כעבור יום, ב"ה הרצאה בקיבוץ אפיקום, אמר גלילי כי ה"שאלות הנוספות של אבנרי הפכו חלק מ"הח"י הכנסת.

אבל השבוע שאלתי אותו רק שאלה נוספת אחת: האם יש רשימה שחורה בטלח"י ויהי? התשובה: "לא." (אני מציע לכל צופה טלחיויה לשאול את עצמו אם זו האמת.)

השבוע ענו לנו השרים השונים על שאלות ביחס לכסף שהובטח **לאפרים אילין** מעל לערך מיפעלו, תמיכת הממשלה בהכרת "אוניקו" (בה שותפים בני משפחת השר משה חיים שפירא), הפיצויים שיש לשלם לנפגעי **תאונות סנצ'ורבה** ותאור נות שאין בהן רשלנות של נהג, מס'הנסר צות החל על **סמורנטים החוזרים** הביתה לחופשת-מולדת, פעולת המשטרה **למניעת רעש** ברחובות הערים, ועוד. בין השאר הגשנו את השאלות הבאות:

● לשר החוק: האם תאמו דברי השר **בגין**, בתשובה על שאלתה בכנסת, ביחס לאמברגו הצרפתי, את קו משרד-החוק? ● לשר הדואר: מה הם הסידורים למניעת הזמנת **שיחות-טלפון לחו"ל** בי מירמה?

● לשר החוק: האם פועל המשרד למניעת **עת הוצאתם להורג** של נאשמים יהודי יים בעיראק? (בעניין זה הגשנו גם הצעה דחופה לסדר-היום, שעוכבה לפי שעה.)

● לשר גלילי: האם נכון שבמשרד ראש הממשלה (בו פועל גם השר גלילי) אין סלפרינטר, ולכן לא ידעה הממשלה על **ההתנקשות באתונה** בעוד מועד? האם נכון כי לשכת העיתונות הממשלתית אינה פועלת מיום שישי עד מוצאי-שבת, ואינה מסוגלת להגיב על פעולות הקורות בתקר סה זו?

● לשר החוק: האם נכון כי **מכונות השר** אינה מצויינת במכשיר-קשר, ולכן אי-אפשר להתקשר אתו כשהוא בדרכים, כפי שקרה אחרי ההתנקשות באתונה?

● לראש הממשלה: איזה שרים התנגדו לביצוע **הפעולה בכיירות**?

● לראש הממשלה: מי מבין חברי ה"ממשלה מכנהים כמנהלים **בבנקים פרטי** יים? האם יש הוראות אתיקה, האוסרות זאת?

● לשר גלילי: מדוע אין הסלחיויה מופעלת עדיין **בליל שבת**?

זעם של האהב נכזב...

על פי הנחות כובות כשילמה מחיר כה עצום עבור ה"נשק הצרפתי, שהשבוע ניסו הצרפתים להפכו לגרוטאות? שהרי המחיר היה עצום. לא זה בלבד ששילמנו לצרפת כספים עצומים, כארבעה מיליארדים לירות, 6000 ל"י לכל משפחה בישראל. לא זה בלבד שלא השקענו כספים אלה בייצור מקומי של נשק, דבר שאולי היה כרוך בהיסכון בטוח ארוך. אולם **למען צרפת עשינו מעשים שהכאישו את ריחנו ועודם, תמכנו פקודוניאליזם צרפתי מוזהם ואכזרי, כרינו תהומות חדשות של שינאה בינינו ובין העולם הערבי** — שינאה שדהגול מנסה עתה הנצחה, כבואו למכור אותנו לאויבינו.

אולם האחרים לפשיטת-רגל נוראה זו של מדיניות קלר-קלר — וכימעט כל חלקי הבית הזה שותפים לפשיטת-רגל זו, כשם שהם שותפים לפשיטה הרת-האסון לכיירות — מנסים עתה להסיח את דעתנו ולהשכיח את אחריותם, על ידי כך שהם פותחים בועקת-חמט נגד דהגול עצמו, כאילו הוא אשם בכל, כאילו זה עניין אישי שאי-אפשר היה לחזותו.

אולם אנחנו, שניבאנו בדיוק את המצב של היום, אמרנו אז, ואומרים היום: אין זה עניין אישי. זהו עניין מדיני. אסירות ימאת דהגול, מדיניותו תישאר דלא שינוי מהותי. מה שיע"י גם הוא השיגיון האישי. מה שיישאר הוא ה"אינטרס הצרפתי, החשוף והברור. הסוס האמריקאי — הסוס האחרון!

היתה לי עוד כוונה, כשהבאתי את המובאות בראש צאום זה. (ואני רואה חובה להוסיף שיכולתי להביא הרבה מובאות נוספות, לא רק שלי, אלא גם של אנשים אחרים במדינה זו, שאחד מהם יושב כאן ביצע — חבר-הכנסת לשעבר, נתן ילין-מור.)

אם אנחנו צדקנו אז, ואתם כולכם שגיתם — הרי זה לא משום כושרנו הנבואי, אלא משום הגיונו המדיני. הגיון זה לא השתנה, ועל פיו ברצוני להשמיע היום אזהרה: מה שקרה בצרפת, עלול לקרות מחר בארצות-הברית. אותם שיקולים, המכתיבים את המדיניות לדהגול, עשויים מחר להתעורר לנגד עיני ניכסון ויורשיו.

הסוס האמריקאי הוא האחרון שנותר לנו — ואם הוא ייגמר, מה ייוותר? התשובה אינה אוטארכיה גרעינית, שתקומם נגדנו את העולם, והעלולה להביא לביטול עצמאותנו המדינית. התשובה היא ניצול הזמן הקרוב, בו אין ע"י יולותנו הביטחוניות מוטלת בספק, לשם השגת השלום עם העם הפלסטיני, שיביא בעיקבותיו

משנטיימה מלחמת אלג'יריה בתבוסה גמורה של צרפת, שוב אין אינטרס זה קיים... ● בקיצור: קיים חשש חמור שהסוס הצרפתי נגמר. כ"י היושבי-ראש, איני מבאי את הדברים כדי להוכיח כי היינו טכמים. אני מבאי אותם כדי להוכיח שאפשר היה לחזות מראש את ההתפתחות, שההגיון המדיני הקר הביא למסקנות נכונות — בעוד שממשלות ישראל פעלו על סמך השקפות ילוותיות והערכות רגשניות.

אולי משום כך דומה הוויכוח הזה יותר ל"ה

פרס ושגריר צרפת (1956)

התפרצות של זעם מצד מאהב נכזב, מאשר לדיון מדיני. אין ספק כי הטלת האמברגו עליידי ממשלת-צרפת היא מעילה באימון, מעשה מתפיר של הפרת הבטחה. זהו הצד הצרפתי של הפרשה, ועניינו של העם הצרפתי הוא לשפוט את ממשלתו.

אולם אנו כאן בית-נבחרים של מדינת-ישראל, ותפקידנו הוא, בראש וראשונה, לשרי פוט את הממשלות שלנו.

שילמנו מחיר עצום!

תפקידנו הוא לשאול: העם נעשה מיסגה פאטאלי על-ידי ממשלת-ישראל, כאשר ביססה את ביטחון המדינה באו-

להלן נאומנו בוויכוח על האמברגו הצרפתי:

כ"י היושבי-ראש, כנסת נכבדה. דהגול הוא אדם גדול. הוא עשוי לסייע לעמים חלשים, דווקא בגלל כוחו ובגלל נטיות ליבו, יותר מאשר בגלל אינטרס עצמי בלתי-אמצעי... דהגול מתייחס בחיוב ל"שרי ראל, והוא אדם בעל עקרונות, המתייחס בכבוד-ראש לה"י טחות היוצאות מפיו. הוא מעריך את ישראל ואת מאבקיה, והוא נותן לה"י רצתו זו ביטוי מוחשי. הוא מאמין שעם אחד צריך לעזור לרעהו — לא רק בגלל אינטרס, כי אם לפעמים גם מתוך אמונה. עזרתו שלו לישראל הולמת בהחלט את נטיות ליבו היותר נדיבות.

מידים אלה, בעלות האופי הנבואי המרוייק, יצאו מפיו של אדריכל מדיניות-החוקי-הביטי חון לפני שבע שנים. הם נאמרו עליידי פגן שריהביטחון דאז, חבר-הכנסת שמעון פרס, האיש שהיה אחראי על כל ענייני הרכש מ"י עם ממשלת ב"ג-גוריון, כה היו הכרים גם ה"י ריב לוי אשכול, משה דיין וגולדה מאיר.

אחרי הקמת ממשלת אשכול אמר חבר-הכנסת שמעון פרס, שהוסיף לכהן כמנצח בילעדי על הרכש, בנאומו המ דיני הגדול בכנסת ביולי 1963, את הדברים הבאים: העמדה הצרפתית החלה לנוע על פסים צרים של יחסים ביטחוניים, ולבשה את התנועה של פנומן בינלאומי, כאשר עם בן חמישים מיליון תושבים רוחם חיבה עמוקה לעם בן שני מיליון. חיבה שהחלה מעורה חיבה המניבה עזרה.

במילים אלה ביטא חבר-הכנסת שמעון פרס את מדיניותה של ממשלת ב"ג-גוריון וממשלת אשכול גם יחד, את ההשקפה המדינית שעליה בוססה מדיניות של ביטחון ורכש, את המדיניות שהתמוטטה עתה כגשר של קרטון.

נשפוט את ממשלתנו

ארבע שנים לפני כן, עוד לפני שהתגבשה סופית מדיניות הרת-האסון זו, בעיצומה של קביעת האוריאנטציה העקרונית של ישראל, נאמרו גם דברים אחרים. בספטמבר 1959 נאמר: דהגול הועלה לשיטטון כדי להציל את צרפת, לא כדי להציל את ישראל. היתה תוצאת המלחמה באלג'יריה כאשר תהיה מחרת היום תצטרך צרפת לחטון בלאומיות הערי בית, ולפנות נגד ישראל. דברים אלה פורסמו עליידי העולם הזה ב-14.9.59. בתגובה ישירה לאותו נאום של חבר-הכנסת שמעון פרס, כתבתי בהעולם הזה, ביום 6.7.63, את הדברים הבאים: צרפת עזרה לנו מתוך אינטרס אנוכי שלה — כמו כל מדינה העוזרת למדינה אחרת. בהיותה שקועה במלחמת אלג'יריה, סיפקה לנו נשק, כדי